ردیفهای مرتضی محجوبی برای پیانو

به روایت مستقیم از یادگار استاد: بانو فخری ملک پور

> مؤلف: شهرام محذوف

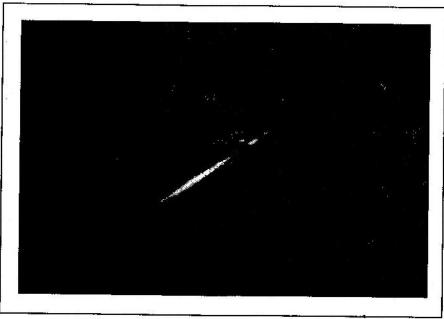
Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

فهرست

10	شاعر پیانوی ایرانی: مرتضی محجوبی
۲۱	شاگرد وفادار و یگانه مکتبدار: بانو فخری ملکپور
۲۵	دکتر شاهین فرهت
۲۷	گام اول: دشوارترین گام (درباره نویسنده این کتاب: شهرام محذوف)
۳۱	پیانُوی ایرانی به خط جهانی
٤١	نکتههایی برای اجرای ردیفهای استاد مرتضی محجوبی
	دستگاهها و آوازها
٤٥	همايون
٥٨	اصفهان
115	ماهور
12V	شور
140	دئىتى افشارى ابوعطا بيات ترک
Y11	افشاری
TTV	ابوعطاابوعطا
170	بيات ترک
۳۰۱	سه گاه
TTV	چهارگاه
TV9	راست پنجگاه
٤٠٣	راستېنجگاهنوانوانوانوانوانوانوانوا
	شعار

(آچار کوک پیانو) متعلق به استاد مرتضی محجویی

نکتههایی برای اجرای ردیفهای استاد مرتضی محجوبی

- اجرای نتهای ریز در نتهای کتاب هم در قسمت دست راست و هم در قسمت دست چپ قرار دارند که در کتاب به صورت (ألل) نشان داده شده است که با در نظر گرفتن ضرب قطعه، آن نت باید با سرعت و مکرر نواخته شود مثل حرکت ریز تار یا سهتار. استاد محجوبی به فرموده سرکار خانم فخری ملکپور گاهی هر دو دست نت ریز را باهم و گاه دست چپ نت را نگه داشته و فقط نت دست راست را به صورت ریز اجرا می کردند.
- استاد مرتضی محجوبی برای اجرای ردیفها بنا بر احساسی که حین اجرا داشتند از نوانسهای گوناگون، استفاده می کردند و در ردیفهای این کتاب از علامتهای نوانس استفاده نشده است، به دلیل اینکه عقیده داشتهاند که هر نوازنده باید قطعات را با احساس درونی خود اجرا کند.
- نوازندگان دقت داشته باشند که در قطعات آوازی، نتهای دست راست با صدای بلندتری نسبت به نتهای دست چپ اجرا می گردند و همچنین در اجرای قسمتهای ضربی به رعایت صدای نتهای دست چپ در ضرب قوی، نیمهقوی و ضعیف توجه داشته باشند.
- نحوه گرفتن پدال سمت راست پیانو در قطعات ضربی به این صورت میباشد که اول هر میزان پدال را گرفته
 و انتهای میزان پدال را برمیداریم، همچنین در اجرای قطعات آوازی با متر آزاد، هنگام اجرای نتها پدالها گرفته
 میشود و قسمتهایی که سکوت قرار دارد پا را از روی پدال برمیداریم. استاد محجوبی همچنین از پدال سمت چپ
 (پدال نرم) برای ایجاد فضاها و تنوع در اجرا استفاده می کرد.
- نتهای اونیسون در قسمت دست راست و چپ (اجرای قطعات آوازی) به صورت دو اکتاو مجاور هم نوشته شده است که نوازنده بعد از اجرای قطعات بنابر سلیقه و احساس خود می تواند نتهای اونیسون را با فاصله اکتاوهای بیشتر اجرا نماید.

Shiraz-Beethoven.ir

- هنرمندان بعد از اجرای ردیفها بنابر سلیقه و احساس شخصی خود می توانند از نتهای تزئین بیشتری از
 جمله اجرای ترمولو اکتاو در نتها با کشش بیشتر استفاده کنند به گونهای که ماهیت اثر و ملودی اصلی تغییر نکند.
- نوازنده به اختیار خود می تواند رنگها را بیشتر از ۲ یا ۳ بار تکرار کند. به فرموده استاد ملکپور، استاد محجوبی نیز رنگها را بیشتر از یکبار تکرار می کرد.
- در این کتاب سعی نموده ام از علامتها و اختصارات بین المللی موسیقی استفاده کنم که نوازندگانی که فقط موسیقی غربی را آموزش دیده اند نیز بتوانند نتهای نوشته شده در این کتاب را (بعد از تغییر کوک غربی به ایرانی) اجرا کنند.
- ◆ کوک انتخاب شده برای ردیفهای این کتاب (چپ کوک) میباشد. به این صورت که تمام نتهای (لابمل) و (میبمل) ربع پرده بالاتر کوک شدهاند و به نتهای (لاکرن) و (میکرن) تبدیل شده است، همچنین در اکتاو پنجم، نت (سیبکار) ربع پرده پایین تر کوک شده و به (سیکرن) تبدیل گردیده و برای اجرای برخی گوشهها همانند مخالف، سهگاه، مغلوب، عشاق، اصفهان، نوا و افشاری و ... استفاده شده است.
- نتهای نوشته شده برای اجرای گوشههای نام برده در اکتاوی که نت (سیکرن) قرار دارد انتخاب نشده (به پیشنهاد استاد فخری ملکپور) به این دلیل که اگر نوازندگان بخواهند این گوشهها را در اکتاو پنجم اجرا کنند در ابتدای کار، اجرا برایشان سخت نباشد و موضوع دیگر این است که در اکتاو پنجم فقط یک نت (سیکرن) قرار دارد، بنابراین هنگامی که دست راست نت (سیکرن) را اجرا میکند، دست چپ نباید نت (سی بکار) را اجرا کند در غیراینصورت صدای غیرهارمونیک تولید میگردد.صدای (نت سیکرن + نت سیبکار) صدایی غیرمطبوع و غیرهارمونیک است که نوازنده میتواند به سلیقه خود نتهای هر دو دست را در اکتاوهای پایین تر اجرا کند و یا برای اجرا در اکتاو پنجم که (سیکرن) قرار دارد فقط نت (سیکرن) با دست راست اجرا گردد و در قسمت نتهایی که برای دست چپ، نت (سیبکار) قرار دارد، نوازنده سکوت، و فقط دست راست را اجرا کند.
- به جای علامتهای تریل (تکرار مکرر نت اصلی با نت مجاور خود) می توان از علامت گزش (اشاره به نت بعد و برگشت به نت اصلی) نیز استفاده کرد.
- در این کتاب از علامت tr3 روی برخی از نتها استفاده شده است که به معنای این است که تریل با فاصله سوم اجرا می شود.
- به دلیل وجود فواصل بیشتر و کمتر از نیم پرده در ساختار موسیقی اصیل ایرانی و عدم وجود این فواصل در موسیقی غربی و هارمونی غربی، به ناچار در نتهای دست چپ، گاهی بعضی از فواصل در آکوردها را حذف و از فواصل دیگر آکوردها استفاده کردیم به این جهت که از نظر هارمونی غربی، نتها، غلط و بد صدا نباشند.
- لازم به توضیح است که تنظیم تمامی پیش درآمدها، قطعات ضربی، تصنیفها و رنگها توسط بنده صورت گرفته و همچنین با عنایت به اینکه رنگهای نوا و راستپنجگاه در کتاب استاد محجوبی نوشته نشدهاند، این دو رنگ توسط اینجانب ساخته و تنظیم و در ردیفها گنجانده شده است.

شهرام محذوف تهران – یاییز ۱۳۹۷

ر. پیش درآمد همایون

Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

پیش در آمد بیات ترک

جهارمضراب همايون

۵